

SPRAWOZDANIE Z AUDYTU WEWNĘTRZNEGO

wstępne / końcowe

sygn.ZTM.KA.0940-1/14

Temat zadania zapewniającego (audytowego)

„ Wyjaśnienie rozbieżności w przekazanych przez ZTM danych dotyczących ilości i wartości sprzedaży biletów długookresowych w październiku 2012r.”

Sporządził: Tomasz Zaremba – audytor wew. ZTM
Poznań, 10 marca 2014r.

9

I. OGÓLNE INFORMACJE O PRZEPROWADZONYM AUDYCIE

Nazwa i numer (oznaczenie) zadania audytowego.	„Wyjaśnienie rozbieżności w przekazywanych przez ZTM danych dotyczących ilości i wartości sprzedaży biletów długookresowych w październiku 2012r.” Numer zadania: ZTM.KA.0940-1/14
Imię i nazwisko audytora wew. realizującego zadanie audytowe	Tomasz Zaremba – audytor wew. ZTM
Cel przeprowadzania zadania audytowego	Celem zadania jest ocena stanu kontroli zarządczej ZTM w zakresie sprawności stosowanych w ZTM mechanizmów kontroli operacji finansowych i gospodarczych w zakresie rozliczania sprzedaży biletów oraz funkcjonującego w ZTM systemu komunikacji zewnętrznej, w szczególności systemu informowania o wielkości sprzedaży. Celem zadania audytowego jest również wyjaśnienie przyczyn powstania rozbieżności (działanie umyślne lub nieumyślne) w informacji przekazanej przez ZTM o nieprawidłowej ilości i wartości sprzedanych biletów długookresowych w miesiącu październiku 2012r.
Zakres zadania audytowego	1. Zakres podmiotowy: Zarząd Transportu Miejskiego w Poznaniu. 2. Zakres przedmiotowy Mechanizmy kontroli operacji finansowych i gospodarczych w zakresie rozliczania sprzedaży biletów w ZTM oraz komunikacja zewnętrzna w ZTM – stan procedur wew. oraz ich przestrzeganie.
Termin, w którym przeprowadzono audyt wewnętrzny	luty - marzec 2014r.
Okres poddawany badaniu	Październik 2012r. - 2014r. pod kątem spełnienia standardu kontroli zarządczej: „mechanizmy kontroli operacji finansowych i gospodarczych (standard nr 14) oraz komunikacja zewnętrzna (standard nr 18).
Data sporządzenia sprawozdania końcowego	10.03.2014r.

II. TŁO INFORMACYJNE

Zarząd Transportu Miejskiego w Poznaniu, zwany dalej „ZTM” działa w szczególności na podstawie:

- ustawy z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2001 Nr 142, poz. 1591 ze zmianami);

- ustawy z dnia 6 września 2001r. o transporcie drogowym, tekst jedn. (Dz. U. z 2007r. Nr 125, poz. 874 ze zmianami);
- ustawy z dnia 16 grudnia 2010r. o publicznym transporcie zbiorowym (Dz. U. z 2010r., Nr 5, poz. 13);
- ustawy z dnia 27 sierpnia 2009r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 157, poz. 1240).

Zarząd Transportu Miejskiego w Poznaniu jest jednostką budżetową Miasta Poznania w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 27 sierpnia 2009r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 157, poz. 1240), utworzoną z dniem 01 października 2008r. na podstawie uchwały nr XXXVIII/411/V/2008 Rady Miasta Poznania z dnia 24 czerwca 2008r.

Na podstawie §8.2 Statutu Zarządu Transportu Miejskiego w Poznaniu nadzór nad jednostką sprawuje Prezydent Miasta Poznania poprzez Wydział Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej Urzędu Miasta Poznania („WGKiM”).

Dyrektorem ZTM w okresie realizowanego zadania audytowego był Pan Łukasz Domański, zatrudniony na stanowisku Dyrektora ZTM w okresie od dnia 16.08.2012r. do dnia 15.02.2013r.

W okresie od dnia 16.02.2013r. do 17.03.2013r. obowiązki dyrektora ZTM pełnił Pan Rafał Kupś na podstawie Zarządzenia Nr 135/2013/P Prezydenta Miasta Poznania z dnia 21 lutego 2013r.

Od 18.03.2013 dyrektorem ZTM jest Pan Bogusław Bajoński.

2. METODYKA PRAC AUDYTOWYCH

W trakcie realizacji zadania audytowego audytor wewnętrzny ZTM zastosował następujące metody badawcze:

- **analiza przyjętych rozwiązań organizacyjnych** (struktura organizacyjna, podział zadań) w okresie 2012r. - 2014r. w ZTM w zakresie rozliczania i analiz wielkości sprzedaży biletów dla celów decyzyjnych w Mieście Poznaniu, sprawozdawczości ze sprzedaży biletów oraz komunikacji wewnętrznej i zewnętrznej w zakresie informowania odbiorców zewnętrznych o kształtowaniu się sprzedaży biletów komunikacji miejskiej w aglomeracji Miasta Poznania.
- **analiza korespondencji** prowadzonej w okresie październik 2012r. – do dnia sporządzenia niniejszego sprawozdania audytowego (marzec 2014.) pomiędzy ZTM, a odbiorcami zewnętrznymi w zakresie przekazywanych informacji o ilości i wartości sprzedaży biletów, w szczególności biletów długookresowych w m-cu październiku 2012r.
- **analiza regulacji wewnętrznych ZTM** w zakresie sporządzania i przekazywania informacji o wielkości sprzedaży biletów komunikacji miejskiej w aglomeracji Miasta Poznania.

- wywiady przeprowadzone przez audytora wew. w trakcie realizacji zadania audytowego z pracownikami ZTM: Zastępcą Dyrektora ds. Ekonomicznych w ZTM - Panem Krzysztofem Choczajem, Zastępcą Dyrektora ds. Handlowych w 2012r. – Panią Zdzisławą Andrzejewską (obecnie Zastępcą Kierownika Działu Sprzedaży i Kontroli Biletów), Panią Dorotą Christian – pracownikiem księgowości ZTM, Panią Zusaną Szafrąską – pracownikiem Działu Sprzedaży Biletów w ZTM.

3. KRYTERIA OCENY STANU FAKTYCZNEGO ORAZ USTALENIA STANU FAKTYCZNEGO.

3.1. KRYTERIA OCENY STANU FAKTYCZNEGO

Do oceny stanu faktycznego audytor wew. zdefiniował następujące kryterium oceny:

Badany obszar otrzyma ocenę pozytywną jeżeli regulacje wewnętrzne oraz działania realizowane w Zarządzie Transportu Miejskiego w Poznaniu spełniały standardy kontroli zarządczej, określone w Komunikacie nr 23 Ministra Finansów z dnia 16 grudnia 2009r. (Dz. Urz. MF Nr 15, poz. 84), w szczególności:

- standard nr 14 „Szczegółowe mechanizmy kontroli dotyczące operacji finansowych i gospodarczych”;
- standard nr 18 „Komunikacja zewnętrzna”.

Ponadto ze względu na charakter niniejszego tematu zadania audytowego, audytor wew. ustali czy rozbieżności w przekazywanych przez pracowników ZTM informacji dotyczących ilości i wartości sprzedaży przez ZTM biletów długookresowych **w miesiącu październiku 2012r.** miały charakter zamierzony (świadomy) i czy mogły mieć wpływ na wynik debaty publicznej, wynik debaty obywatelskiej oraz wyniki głosowania podczas sesji Rady Miasta Poznania w dniu 11 grudnia 2012r. nad uchwałą zamrażającą podwyżki cen biletów komunikacji miejskiej od 2013r.

3.2. USTALENIA STANU FAKTYCZNEGO

3.2.1. Formy oraz dystrybucja sprzedaży biletów, struktura organizacyjna ZTM , podział obowiązków oraz regulacje wewnętrzne w ZTM w zakresie przeprowadzanych analiz i realizowanej sprawozdawczości o ilościowej i wartościowej sprzedaży biletów komunikacji miejskiej aglomeracji Miasta Poznania.

Kanały dystrybucji sprzedaży biletów oraz formy biletów

Zarząd Transportu Miejskiego w Poznaniu realizuje sprzedaż biletów komunikacji miejskiej aglomeracji Miasta Poznania poprzez następujące kanały dystrybucji:

- a) punkty obsługi klientów (POK) – punkty sprzedaży biletów zorganizowane przez ZTM,
- b) punkty sprzedaży biletów (PSB), zorganizowane przez kontrahentów zewnętrznych na podstawie umów,
- c) automaty biletowe (AB) – biletomaty stacjonarne oraz mobilne w pojazdach przewoźników,
- d) telefony komórkowe na podstawie umów z operatorami płatności mobilnych,
- e) kierowców linii podmiejskich, nocnych i turystycznych.

Bilety komunikacji miejskiej występują w formie:

- a) kart elektronicznych – biletów elektronicznych,
- b) aplikacji mobilnych – na ekranach w telefonach komórkowych,
- c) biletów jednorazowego kasowania w wersji papierowej:
 - drukowanych na zamówienie przez firmę zewnętrzną,
 - drukowanych w biletomatach,
- d) wydruków z drukarek fiskalnych,
- e) hologramów - umieszczanych w wyniku umów, zawartych na podstawie Zarządzenia Prezydenta Miasta Poznania, na identyfikatorach lub imiennych listach uczestników imprez.

Rozbudowana sieć kanałów dystrybucji oraz różne formy sprzedaży biletów przez ZTM, podział sprzedaży biletów na różne rodzaje biletów: [bilety jednorazowe (ulgowe, normalne), bilety 15 min (ulgowe, normalne), bilety 30 min. (ulgowe, normalne), bilety krótkookresowe (ulgowe, normalne), bilety długookresowe (ulgowe, normalne), bilety 30 dniowe (ulgowe, normalne)], wysoka liczba oraz wartość sprzedaży biletów, ograniczony czas sporządzania comiesięcznych rozliczeń zarówno dla potrzeb decyzyjnych, jak i wypełnienia obowiązków podatkowych (podatek VAT), powodują iż proces rozliczenia ilościowego i wartościowego sprzedaży biletów przez ZTM należy procesów bardzo skomplikowanych, wymagających wypracowania w okresie paroletnim w pełni skutecznych i efektywnych mechanizmów kontroli operacji finansowych i gospodarczych.

Struktura organizacyjna oraz podział obowiązków.

W okresie wrzesień – październik 2012r. w Zarządzie Transportu Miejskiego w Poznaniu obowiązywał regulamin organizacyjny ZTM wprowadzony Zarządzeniem Nr 6/2009/Z Dyrektora Zarządu Transportu Miejskiego w Poznaniu z dnia 01.04.2009r.

Zgodnie z §28 regulaminu organizacyjnego ZTM zadanie: „kreowania polityki cenowej poprzez kształtowanie oferty biletowej w transporcie zbiorowym w Poznaniu i na terenie gmin objętych stosowymi porozumieniami komunalnymi oraz przygotowywanie projektów uchwał Rady Miasta Poznania w sprawie cen i opłat za usługi przewozowe” realizowane było przez pracowników Zespołu ds. rozwoju i transportu aglomeracyjnego w ZTM, w szczególności przez jednego pracownika Zespołu tj. Pana Marcina Wojciechowskiego, który sporządzał i przekazywał wewnątrz oraz na zewnątrz ZTM informacje o sprzedaży biletów.

Nadzór nad wykonywaniem zadań pracowników Zespołu ds. rozwoju i transportu aglomeracyjnego ZTM prowadził bezpośrednio Dyrektor ZTM, ze względu na umiejscowienie w strukturze organizacyjnej ZTM tych zadań bezpośrednio w pionie Dyrektora.

Zgodnie z §35 regulaminu organizacyjnego funkcjonujący w strukturze ZTM Dział Sprzedaży Biletów (w pionie Zastępcy Dyrektora ds. Handlowych – Pani Zdzisławy Andrzejewskiej) organizował i kontrolował funkcjonowanie własnej sieci sprzedaży biletów, pozyskiwał zewnętrznych dystrybutorów biletów oraz sporządzał zestawienia sprzedaży.

W ramach realizowanych zadań, Dział Sprzedaży ZTM przekazywał co miesiąc Panu Marcinowi Wojciechowskiemu dane wartościowe o sprzedaży biletów, które wymagały przetworzenia w celu sporządzenia jednego raportu zbiorczego o sprzedaży wartościowej z podziałem na bilety jednorazowe, bilety krótkookresowe, bilety długookresowe. W okresach dłuższej nieobecności Pana Marcina Wojciechowskiego zestawienia sprzedaży biletów były sporządzane i przekazywane przez ZTM odbiorcom zewnętrznym przez pracowników Działu Ekonomicznego ZTM (w pionie Zastępcy Dyrektora ds. Ekonomicznych – Głównego Księgowego Pana Krzysztofa Choczaja).

W dniu 2 kwietnia 2013r. Zarządzeniem Nr 11/2013 Dyrektora Zarządu Transportu Miejskiego w Poznaniu wprowadzony został (i nadal obowiązuje) nowy regulamin organizacyjny, w którym po raz pierwszy w sposób sformalizowany zostały określone działania związane ze „sporządzaniem raportów i sporządzania analiz danych dotyczących sprzedaży biletów oraz sporządzania raportów o stanie funkcjonowania systemu dystrybucji biletów, konieczności opracowywania koncepcji technicznych i organizacyjnych usprawniających system dystrybucji biletów.

Raporty sprzedaży biletów w ujęciu wielokryterialnym sporządzane są comiesięcznie przez pracowników Działu Ekonomicznego ZTM. Raporty prezentują sprzedaż biletów komunikacji miejskiej w aglomeracji Miasta Poznania wg podziałów:

- analiza narastająco sprzedaży biletów z podziałem na kanały i miejsca dystrybucji,
- raport (rodzaj >czas) liczby sprzedanych biletów wg ich rodzaju, czasu obowiązywania 2013, 2014,

- raport (rodzaj >czas) wartość sprzedanych biletów wg ich rodzaju, czasu obowiązywania oraz 2013, 2014,
- raport (rodzaj >czas >UN) liczby sprzedanych biletów wg ich rodzaju, czasu obowiązywania oraz ulg, 2013, 2014,
- raport (rodzaj >czas >UN) wartość sprzedanych biletów wg ich rodzaju, czasu obowiązywania oraz ulg, 2013, 2014,
- sprzedaż biletów brutto ogółem w latach 2012-2013-2014 (w zł),
- sprzedaż biletów jednorazowych w latach 2012-2013-2014 (w zł oraz w szt.),
- sprzedaż biletów krótkookresowych w latach 2012-2013-2014 (w zł oraz w szt.),
- sprzedaż biletów długookresowych w latach 2012-2013-2014 (w zł oraz w szt.),
- raporty parametrów ekonomicznych.

Podjęte działania w obszarze udoskonalenia procedur wew. dotyczących zasad rozliczania sprzedaży biletów w ZTM, a także zlecenie przez Dyrektora ZTM konieczności przeprowadzania audytu wew. w obszarze „Funkcjonowanie i rozliczanie biletomatów” w 2013r. i w 2014r. świadczy o wysokiej świadomości Dyrekcji ZTM konieczności ciągłego doskonalenia procedur kontroli wew. w tym obszarze realizacji zadań przez Zarząd Transportu Miejskiego w Poznaniu.

Regulacje wewnętrzne

Zarządzeniem Nr 31/2013r. z dnia 29 listopada 2013r. w sprawie zmiany Zarządzenia nr 7/2010 w sprawie wprowadzenia Instrukcji służbowej dla sprzedawców biletów ZTM Poznań oraz regulaminu obrotu i ochrony środków pieniężnych i biletów komunikacji publicznej, Dyrektor Zarządu Transportu Miejskiego w Poznaniu uchylił dotychczas obowiązujący regulamin (w szczególności załącznik nr 2 do Zarządzenia Nr 7/2010 Dyrektora ZTM w Poznaniu z dnia 09.02.2010r.) i wprowadził nowy regulamin obrotu i ochrony środków pieniężnych biletów komunikacji miejskiej w Zarządzie Transportu Miejskiego w Poznaniu (ZTM). Zasady i postanowienia zawarte obowiązującym w ZTM regulaminie (w szczególności procedury wew. zawarte w części IV) - w porównaniu z poprzednimi zapisami regulaminu - zawierają nowe ulepszone i bardziej szczegółowe procedury wew. rozliczania środków pieniężnych z biletomatów stacjonarnych oraz z biletomatów mobilnych.

Komunikacja zewnętrzna w zakresie przekazywania informacji o sprzedaży biletów komunikacji miejskiej przez ZTM

Przeprowadzona dla celów audytowych analiza prowadzonej korespondencji przez pracowników ZTM w okresie X/2012r. – I kwartał 2013r. w zakresie informowania odbiorców

zewnętrznych o wielkości sprzedaży, wykazała iż nie były wypracowane w 2012r. w ZTM procedury wew. zasad przekazywania informacji odbiorcom zewnętrznym o sprzedaży biletów. Dane o wielkości sprzedaży przekazywane były zarówno przez:

- a) Dyrektora ZTM - Pana Łukasza Domańskiego (informacje o sprzedaży biletów w biletomatach opracowywał pod podpis Dyrektora ZTM Dział Ekonomiczny w pionie Zastępcy Dyrektora ds. Ekonomicznych – Głównego Księgowego): pismo Nr ZTM.FE.3014-3-11/12 z dnia 13 listopada 2012r. oraz pismo Nr ZTM.FE.3014-3-11/12 z dnia 19 listopada 2012r.
- b) bezpośrednio przez Zastępcę Dyrektora ds. Handlowych w ZTM - Panią Zdzisławę Andrzejewską - świadczy o tym przesłana w dniu 13 listopada 2012r. pocztą elektroniczną do Radnych Miasta Poznania, (P. Tomasz Lewandowski, Pan Szymon Szynkowski vel Sęk, do Przewodniczącego Rady Miasta Poznania Pana Grzegorza Ganowicza) błędna informacja o sprzedaży biletów długookresowych.
- c) przez Pana Marcina Wojciechowskiego – starszego specjalistę ds. polityki marketingowej. Informacja o sprzedaży biletów przesłana w dniu 11 lutego 2013r. do Pana Arkadiusza Borkowskiego – członka Zarządu Stowarzyszenia „Inwestycje dla Poznania”.

Po wprowadzeniu nowego Regulaminu Organizacyjnego (od 02.04.2013) oraz w wyniku realizacji planu naprawczego jednostki organizacyjnej dyrektor ZTM polecił opracowanie standardów raportowych oraz sposób przekazywania informacji sprzedażowych na zewnątrz. Decyzją Dyrektora ZTM na komórkę wiodącą procesu został wyznaczony Dział Ekonomiczny. Informacje na zewnątrz przekazywane są przez Rzecznika Prasowego ZTM. W drugiej połowie 2013 roku rozpoczęto zamieszczanie danych sprzedażowych na stronie internetowej ZTM.

3.2.2 Korespondencja oraz ustalenia stanu faktycznego powstania rozbieżności w informacji przekazanej przez ZTM odbiorcom zewnętrznym o ilości i wartości sprzedaży biletów długookresowych w październiku 2012r.

Uchwała Nr XXIX/399/VI/2012 Rady Miasta Poznania z dnia 29 marca 2012r. zmieniająca uchwałę Rady Miasta Poznania w sprawie wysokości opłat za przejazdy lokalnym transportem zbiorowym uchyliła brzmienie §1 uchwały Nr LXIX/953/V/2010 Rady Miasta Poznania z dnia 16 marca 2010r. w sprawie wysokości opłat za przejazdy lokalnym transportem zbiorowym, nadała następującą nową treść, cyt:

1. Ustala się wysokość opłat z przejazdy lokalnym transportem zbiorowym określoną w załącznikach nr 1, nr 2, nr 3.
2. Opłaty określone w załączniku nr 1 obowiązują od dnia 1 czerwca 2012r. do dnia 31 grudnia 2012r.

3. Opłaty określone w załączniku nr 2 obowiązują od dnia 1 stycznia 2013r. do 31 grudnia 2013r.

4. Opłaty określone w załączniku nr 3 obowiązują od dnia 1 stycznia 2014r.

Zgodnie z §3 Uchwała weszła w życie z dniem 1 czerwca 2012r. Uchwała wprowadza ww. okresach (załączniki) stałe podwyżki cen biletów komunikacji w granicach miasta Poznania (strefa A) oraz podwyżki biletów aglomeracyjnych (strefy A,B,C).

Skarga w sprawie nieprawdziwych danych dotyczących sprzedaży biletów za październik 2012r. przekazanych opinii publicznej podczas procedowania projektu uchwały obywatelskiej dotyczącej zamrożenia cennika biletowego w 2013r.

W dniu 29 listopada 2013r. została skierowana do Przewodniczącego Rady Miasta Poznania Pana Grzegorza Ganowicza skarga złożona przez Pana Pawła Sowę Prezesa Stowarzyszenia Inwestycje dla Poznania oraz przez Pana Arkadiusza Borkowskiego – członka zarządu „IdP” o następującej treści:

Treść skargi

„Na podstawie art. 63 Konstytucji RP oraz art. 221 i 227 Kodeksu Postępowania Administracyjnego wnosimy skargę na działalność Prezydenta Miasta Poznania oraz jednostek organizacyjnych mu podległych ws. Wprowadzenia w błąd Rady Miasta oraz opinii publicznej podczas debaty nad obywatelskim projektem uchwały zamrażającej ceny biletów komunikacji miejskiej w 2013r. Prezydent oraz podległe mu jednostki podczas publicznej dyskusji nad projektem uchwały obywatelskiej przekazali nieprawdziwe dane dotyczące sprzedaży biletów komunikacji miejskiej w październiku 2012r. przez co naruszyły zaufanie do organów administracji publicznej”.

W uzasadnieniu do skargi czytamy:

„Nowy Statut Miasta Poznania przyjęty 9 listopada 2010r. wprowadza instytucje uchwały obywatelskiej. Statut w §16 ust. 1 pkt. 6 stanowi, iż aby Rada Miasta zajęła się obywatelskim projektem uchwały niezbędne jest zebranie przynajmniej 5000 podpisów mieszkańców posiadających czynne prawo wyborcze.

Spółeczność miasta w obliczu spadku popularności komunikacji miejskiej, będącej wynikiem serii podwyżek cen biletów w 2012 roku podjęła inicjatywę mającą na celu zablokowanie kolejnej planowanej podwyżce cennika komunikacji miejskiej. Projekt pierwszej uchwały obywatelskiej przygotowały stowarzyszenia My Poznaniacy, Inwestycje dla Poznania. Projekt Poznań oraz Koliber. W wyniku tej inicjatywy udało się zebrać 16 000 podpisów z czego około 12 500 przekazano do weryfikacji. Ostatecznie Wydział Spraw Obywatelskich Urzędu Miasta

uznał 6656 podpisów, dzięki czemu obywatelska inicjatywa uchwałodawcza spełniała wymagania zawarte w Statucie Miasta. Projekt uchwały zmieniającej uchwałę Nr LXIX/953/V/2010 z dnia 16 marca 2010r. w sprawie wysokości opłat za przejazdy lokalnym transportem zbiorowym Przewodniczący Rady Miasta wprowadził do porządku obrad sesji 11 grudnia 2012 roku.

Przed głosowaniem nad uchwałą zamrażającą podwyżki cen biletów odbyła się na łamach mediów lokalnych oraz łonie Rady Miasta publiczna debata. Podstawowym punktem spornym debaty była interpretacja znaczącego spadku sprzedaży biletów za miesiąc wrzesień sugerująca istotny odpływ pasażerów komunikacji miejskiej. Podczas debaty publicznej Radni oraz strona społeczna zostali wprowadzeni w błąd poprzez przekazanie nieprawdziwych danych o sprzedaży biletów za październik 2012r.

W dniu 13 listopada 2012 roku Przewodniczący Rady Miasta, Pan Grzegorz Ganowicz, przekazał stronie społecznej dane dotyczące sprzedaży biletów długookresowych tj. liczby oraz ich wartość za miesiąc październik 2012. Dane te pozyskał na piśmie od zastępcy Dyrektora do spraw handlowych Zarządu Transportu Miejskiego, Pani Zdzisławy Andrzejewskiej. Analogiczną wiadomość otrzymali radni: Tomasz Lewandowski oraz Szymon Szykowski vel Sęk. Według wspomnianych danych w październiku 2012 sprzedano 150179 biletów długookresowych o wartości 10 446 867,55zł.

W wyniku burzliwej debaty na sesji Rady Miasta w dniu 11 grudnia 2012 roku uchwała obywatelska nie została podjęta. Za uchwałą głosowało 14, a przeciw było 21 Radnych. W toku dyskusji opozycyjne kluby w Radzie zgłosiły propozycje kompromisową zakładającą zamrożenie podwyżek do 1 lipca 2013r. Za było 17 Radnych a przeciw 19.

W dniu 12 grudnia 2012 członek naszego stowarzyszenia, Arkadiusz Borkowski, wystąpił do Zarządu Transportu Miejskiego z prośbą o udzielenie informacji publicznej dotyczącej sprzedaży poszczególnych rodzajów biletów w latach 2008-2012. W załączniku wniosek o udostępnienie informacji publicznej. Z powodu braku odpowiedzi dnia 3 lutego 2013r. skierował pismo do Pana Ganowicza i Prezydenta z prośbą o interwencję i umożliwienie otrzymania wspomnianych danych. Pismo w załączeniu. Zarząd odpowiedział 11 lutego 2013r. Pismo podpisane zostało przez Pana Marcina Wojciechowskiego. Po przeanalizowaniu danych i porównywaniu ich z danymi otrzymanymi przez Pana Ganowicza w dniu 13 listopada 2012r. okazało się, że wartości dla października 2012 są różne. Według danych otrzymanych w lutym 2013 roku w miesiącu październiku 2012 roku sprzedano 139 183 **bilety długookresowe o wartości 9.626 749zł. Tak więc jest to wynik niższy o 10 996 biletów długookresowych o równowartości 820.119zł niż wynika to z danych otrzymanych w trakcie debaty nad uchwałą obywatelską.** W celu wyjaśnienia rozbieżności jako Stowarzyszenie Inwestycje dla Poznania, skierowaliśmy pismo do Prezydenta Ryszarda

Grobelnego o wyjaśnienie rozbieżności. Pismo w załączeniu. W dniu 8 listopada 2013r. otrzymaliśmy odpowiedź z Wydziału Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej Urzędu Miasta. W piśmie tym Dyrektor Wydziału, Pani Bożena Przewoźna wyjaśnia, iż dane przekazane w listopadzie 2012 roku Radnym i stronie społecznej podczas debaty na temat uchwały obywatelskiej były nieprawdziwe, natomiast dane otrzymane przez Arkadiusza Borkowskiego w dniu 11 lutego 2013r. są poprawne.

Pragniemy zaznaczyć, że podczas debaty dotyczącej uchwały obywatelskiej zarówno Prezydent Ryszard Grobelny, urzędnicy jak i niektórzy wprowadzeni w błąd Radni przekonywali, iż po podwyżce z czerwca 2012 sprzedaż biletów mino wszystko rośnie. Swoje argumenty formułowali właśnie na podstawie danych za październik 2012, nazywając go zarazem „rekordowym październikiem”. Był to jeden z podstawowych argumentów, który zaowocował odrzuceniem pierwszego w Poznaniu projektu uchwały obywatelskiej.

Sporządzone zostało przez audytora wew. chronologiczne zestawienie zebranej podczas audytu wew. prowadzonej korespondencji (dokumentacji) związanej ze złożoną skargą:

Prowadzona korespondencja w sprawie.

- pismo Zarządu Transportu Miejskiego w Poznaniu z dnia 13 listopada 2012r. (Nr ZTM.FE.3014-3-11/12) skierowane do Pani Bożeny Przewoźnej – Dyrektora Wydziału Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej Urzędu Miasta Poznania przekazujące informacje o stanie należności z tytułu opłat dodatkowych, zapłaconych opłatach dodatkowych w podziale na terminy wystawienia tych opłat oraz sprzedanych biletach w miesiącu październiku 2012r. Pismo paraflowane przez Zastępcę Dyrektora ds. Ekonomicznych – Głównego Księgowego Pana Krzysztofa Choczaja oraz podpisane przez dr Łukasza Domańskiego – Dyrektora Zarządu Transportu Miejskiego w Poznaniu.

W załączonym do pisma zestawieniu ogólnej sprzedaży wszystkich biletów przez ZTM w okresie od 10/2012 do 10/2012r. figurują wartość 18.627.292.75zł. - **wykazana wartość sprzedaży jest wartością błędną.**

- informacja o sprzedaży biletów długookresowych za m-c X/2012r. przesłana w dniu 13 listopada 2012r. drogą elektroniczną (mailem) przez Panią Zdzisławę Andrzejewską – Z-cę Dyrektora ds. Handlowych, skierowana do Pana Tomasza Lewandowskiego do wiadomości Pana Szymona Szynkowskiego vel Sęk, Pana Grzegorza Ganowicza. Podana jest ilość 150 179 szt. oraz wartość 10 446 867,65zł sprzedaży biletów długookresowych. **Podana ilość, jak i wartość sprzedaży biletów długookresowych są danymi błędnymi.**

- pismo wewnętrzne ZTM z dnia 16 listopada 2012r. napisane przez Pana Tomasza Szukałę (kierownika Działu Obsługi Automatów Biletowych w ZTM – został zwolniony z pracy) oraz Panią Zuzannę Szafrąńską (pracownika rozliczającego sprzedaż biletów z Działu Sprzedaży Biletów ZTM), skierowane do Pani Zdzisławy Andrzejewskiej w sprawie wyjaśnienia powstałego błędu przy rozliczaniu sprzedaży biletów elektronicznych za m-c październik 2012r.

Ww. piśmie zostały złożone wyjaśnienia o następującej treści:

„Wyjaśniamy, że błąd przy rozliczaniu sprzedaży biletów elektronicznych za październik 2012 powstał na skutek wprowadzenia do zestawienia danych uzupełniających z automatów biletowych za okres od stycznia do września 2012. Dane uzupełniające zostały przesłane po raz pierwszy, a obydwa pliki mają jednakowy wygląd. Działając pod presją czasu nastąpiła pomyłka w przyjęciu właściwych danych. Znalezienie powyższego błędu było możliwe dopiero po porównaniu danych sprzedaży biletów elektronicznych z wpływami na konta ZTM w Poznaniu z kilkudniowym opóźnieniem przez pracownika działu księgowości. W celu uniknięcia podobnych błędów ewentualne statystyki uzupełniające będą przekazywane w innym terminie niż statystyki miesięczne”.

- pismo Zarządu Transportu Miejskiego w Poznaniu z dnia 19 listopada 2012r. (Nr ZTM.FE.3014-3-11/12) skierowane do Pani Bożeny Przewoźnej – Dyrektora Wydziału Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej Urzędu Miasta Poznania przekazujące informacje o popełnionym błędzie powstałym przy rozliczaniu biletomatów oraz ponownym przekazaniu poprawionej informacji o sprzedanych biletach w miesiącu październiku 2012r.

Pismo paraflowane przez Zastępcę Dyrektora ds. Ekonomicznych – Głównego Księgowego Pana Krzysztofa Choczaja oraz podpisane przez dr Łukasza Domańskiego – Dyrektora Zarządu Transportu Miejskiego w Poznaniu.

W załączonym do pisma zestawieniu ogólnej sprzedaży przez ZTM wszystkich biletów w okresie od 10/2012 do 10/2012r. figuruje wartość sprzedaży na kwotę 17.806.971,75zł, natomiast w otrzymanym dla celów audytowych w dniu 12.02.2014. od Kierownika Działu Sprzedaży i Kontroli Biletowej ZTM zestawieniach sprzedaży - uwzględniającej również dane sprzedażowe za 2012r. - figuruje ogólna kwota sprzedaży w wysokości 17.806.921,75zł dla sprzedaży m-ca X/2012r., zatem audytor wew. stwierdza iż podana w piśmie z dnia 19.11.2012r. wartość sprzedaży biletów długookresowych za X/2012 z obecną ewidencją różni się o wartość 50zł.

- w odpowiedzi na zapytanie Pana Arkadiusza Borkowskiego, Pan Marcin Wojciechowski – pracownik ZTM, przesłał w dniu 11.02.2013r. drogą elektroniczną na adres mail Pana Arkadiusza Borkowskiego informacje o sprzedaży biletów za cały 2012r.

Wg przekazanych informacji (plik excel w załączeniu do maila) w przekazanym zestawieniu sprzedaży 2011-2012, wartość sprzedaży biletów długookresowych za m-c X/2012 wyniosła 139 183 bilety długookresowe na kwotę **9.626 749zł.**

- pismo z dnia 11 września 2013r. - przesłane drogą elektroniczną –przez Stowarzyszenie Inwestycje dla Poznania do Prezydenta Miasta Poznania – Ryszarda Grobelnego (w oparciu o art. 13 ust. 1 ustawy o dostępie do informacji publicznej) z prośbą o pilne wyjaśnienie różnic danych dotyczących sprzedaży biletów za miesiąc październik 2012r.

Wg. Pana Pawła Sowy (prezes IdP) oraz Pana Arkadiusza Borkowskiego (sekretarz IdP) różnica w przekazanych przez ZTM danych o sprzedaży biletów długookresowych za m-c X/2012r. wynosi: „prawie 11 tysięcy biletów oraz ponad 800 tysięcy złotych”.

- pismo z dnia 20 września 2013r. (Nr GKM-XII.7243.8.52.2013) skierowane przez WGKiM do Dyrektora ZTM Pana Bogusława Bajońskiego w sprawie wyjaśnienia rozbieżności w ilości i wartości sprzedaży biletów długookresowych w październiku 2012r., Wydział WGKiM UM Poznania zwrócił się z prośbą o przekazanie kserokopii materiałów (pismo – mail z dnia 12 listopada 2012r., materiału przekazanego przez ZTM w dniu 11 lutego 2013r. Stowarzyszeniu „Inwestycje dla Poznania” oraz przekazania wyjaśnień przyczyn ewentualnych różnic w sprzedaży za X/2012r. – termin przekazania do dnia 4 października 2013r.

- pismo z dnia 11 października 2013r. (Nr ZTM.KO.0114-19/13) skierowane przez ZTM do Pani Bożeny Przewoźnej – Dyrektora WGiM UM Poznania w odpowiedzi na pismo Nr GKM-XII.7243.8.52.2013. Pismo paraflowane przez Panią Hannę Lewandowską – Kierownika Działu Organizacyjnego i Kontroli Zarządczej ZTM, a podpisane przez Dyrektora ZTM – Bogusława Bajońskiego.

- pismo z dnia 23 stycznia 2014r. (Nr pisma: Or-V.1540.3.3.2014) skierowane przez Przewodniczącego Rady Miasta Poznania do Ryszarda Grobelnego w sprawie skargi Stowarzyszenia Inwestycje dla Poznania na działalność Prezydenta Miasta Poznania w sprawie nieprawdziwych danych dotyczących sprzedaży biletów w październiku 2012r.

- pismo z dnia 30 stycznia 2014r. (Nr ZTM.KO.0540.1-1/14) skierowane przez ZTM do Wydziału Organizacyjnego Urzędu Miasta Poznania zawierające wyjaśnienia odn. przekazania nieprawdziwych danych dotyczących sprzedaży biletów w miesiącu październiku 2012r. Wg. ZTM cyt „*Powyższa sytuacja była brakiem przekazania danych statystycznych z niektórych biletomatów w okresie od stycznia do września do działu Handlowego. W stosunku do pracownika, który nie wywiązał się z powierzonych mu obowiązków wyciągnięto konsekwencje za powstałe uchybienia (zwolniono z pracy).*”

- pismo z dnia 07.02.2014r. (Nr pisma Or-V.1540.3.3.2014) skierowane przez Urząd Miasta Poznania – Wydział Organizacyjny do Dyrektora ZTM P. Bogusława Bajońskiego w sprawie

skargi Stowarzyszenia Inwestycje dla Poznania w sprawie nieprawdziwych danych dotyczących sprzedaży biletów w październiku 2012r.

- pismo z dnia 12 lutego 2014r. (Nr pisma ZTM.KO.0540.1-1/14) skierowane przez ZTM do Pana Jędrzeja Solarskiego – Dyrektora Wydziału Organizacyjnego UMP w związku ze skargą Inwestycji dla Poznania w sprawie nieprawdziwych danych dotyczących sprzedaży biletów w październiku 2012r., informujące o nadanym przez Dyrektora ZTM upoważnieniu do objęcia audytem wew. przez audytora wew. ZTM sprawy przekazania nieprawdziwych danych sprzedaży biletów w miesiącu październiku 2012r.

Ustalenia stanu faktycznego powstania rozbieżności w informacji przekazanej przez ZTM odbiorcom zewnętrznym o ilości i wartości sprzedaży biletów długookresowych w październiku 2012r

I.

Na podstawie otrzymanej dokumentacji (prowadzonej korespondencji w sprawie), analizy przekazanych danych oraz otrzymanych wyjaśnień od pracowników ZTM, audytor wew. ZTM ustalił iż w piśmie z dnia 13 listopada 2012r. (Nr pisma ZTM.FE.2013-3-11/12) , skierowanym przez ZTM do Wydziału Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej Urzędu Miasta Poznania **podane przez ZTM dane o ogólnej wartości sprzedaży biletów za X/2012r. zostały podane błędnie:**

A. podana ogólna wartość sprzedaży biletów X/2012r. (wartość bez upustów)	18.627 292,75zł
w odniesieniu do:	
B. wartości ogólnej sprzedanych biletów X/2012r	
.(dane ze sprawozdania ZTM za I-XII 2012-2013)	17.806921,75zł
różnica (A-B)	820 371,00zł

II.

Przesłane w dniu 13 listopada 2012r. - drogą elektroniczną (mail) – przez Zastępcę Dyrektora ds. Handlowych Panią Zdzisławę Andrzejewską dane o sprzedaży (ilości i wartości sprzedaży) przez ZTM biletów długookresowych za m-c X/2012 **zostały podane w kwocie błędnej - innej niż stan faktyczny:**

A. podana wartość sprzedaży biletów długookresowych za X/2012r. (mail)	10.446.867,65zł
w odniesieniu do:	
B wartość sprzedaży biletów długookresowych za X/2012r.	
.(dane ze sprawozdania ZTM za I-XII 2012-2013)	9.626. 748,65zł
różnica (A-B)	820 .119zł

W ujęciu ilościowym (w szt.) różnica wynosi

A. podana ilość sprzedanych biletów długookresowych za X/2012r. (mail) 150 179szt.

w odniesieniu do:

B. Ilości sprzedaży biletów długookresowych za X/2012r)

.(dane ze sprawozdania ZTM za I-XII 2012-2013 139 183szt.

różnica (A-B) 10.996szt.

III.

Pismo ZTM (korygujące) do błędnie podanych danych sprzedażowych w dniu 13 listopada 2012r. W piśmie ZTM z dnia 19 listopada 2012r. (Nr pisma ZTM.FE.3014-3-11/12), skierowanym do WGKiM, UM Poznania została podana ogólna wartość sprzedanych biletów:

A. podana ogólna wartość sprzedaży biletów długookresowych
za X/2012r.

17 806 971,75zł

w odniesieniu do:

B wartość sprzedaży biletów długookresowych za X/2012r.

(dane ze sprawozdania ZTM za I-XII 2012-2013 17.806 921,75zł

różnica (A-B) 50,00zł

IV.

Przesłana informacja w dniu 11 lutego 2013r. - drogą elektroniczną (mail) – przez Pana Marcina Wojciechowskiego – starszego specjalistę ds. polityki marketingowej o ilości i wielkości sprzedaży biletów przez ZTM w miesiącu październik 2012r.

A. podana wartość sprzedaży biletów długookresowych za X/2012r.

9.626749zł

w odniesieniu do:

B. podanej wartość sprzedaży biletów długookresowych za X/2012r..

(dane ze sprawozdania ZTM za XII/2013

9.626749zł

różnica (A-B) 00,00zł

Na podstawie ww. zestawienia sporządzonego na podstawie otrzymanych informacji od pracowników ZTM, korespondencji dotyczącej wielkości sprzedaży biletów przez ZTM prowadzonej z Radnymi Miasta Poznania tj. Panem Tomaszem Lewandowskim, Panem Szymonem Szynkowskim vel Sęk, Panią Bożeną Przewoźną – Dyrektorem Wydziału Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej, Panem Grzegorzem Ganowiczem -

Przewodniczącym Rady Miasta Poznania, z Panem Pawłem Sową (prezesa „IDP”) oraz Panem Arkadiuszem Borkowskim (członka zarządu) Stowarzyszenia Inwestycje Dla Poznania, audytor wew. ZTM stwierdza, iż w dniu 13 listopada 2012r. zostały podane błędne dane (zawyżone) ilościowe i wartościowe) o ogólnej sprzedaży biletów w miesiącu X/2012r. - dane zostały zawyżone o kwotę **820 118,65zł** w zakresie sprzedaży biletów długookresowych.

W trakcie zebranej dokumentacji audytor wew. ZTM ustalił, iż Zarząd Transportu Miejskiego w Poznaniu w piśmie z dnia 19 listopada 2012r. (Nr ZTM.FE.3014-3-11/12) skierowanym do Pani Bożeny Przewoźnej – Dyrektora Wydziału Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej Urzędu Miasta Poznania - przekazał poprawioną informację o sprzedanych biletach za miesiąc październik 2012r., **jednak informacji tej (skorygowanej – poprawnej) ZTM nie przekazał osobom zainteresowanym sprzedażą biletów w X/2012r. tj. radnym Miasta Poznania: Panu Tomaszowi Lewandowskiemu, Panu Szymonowi Szynkowskiemu vel Sęk, Panu Grzegorzowi Ganowiczowi oraz członkom Stowarzyszenia „Inwestycje dla Poznania”, Panom: Pawłowi Sowie oraz Arkadiuszowi Borkowskiemu.**

Zdaniem audytora wew. ZTM ww. działanie należy uznać jako działanie nieprawidłowe, naruszające standardy kontroli zarządczej w sektorze finansów publicznych, w szczególności standard „Komunikacja wewnętrzna”

Przyczyna powstania błędu

Wg ustaleń poczynionych przez audytora wew. w trakcie czynności audytowych na podstawie.:

- złożonych pisemnych wyjaśnień z dnia 16 listopada 2012r. przekazanych przez pracowników rozliczających bilety: Pani Zuzanny Szafrąskiej – pracownika Działu Sprzedaży Biletów w ZTM; Pana Tomasza Szukały Kierownika Działu Obsługi Automatów Biletowych - (zwolnionego z pracy w ZTM w dniu 28.02.2014r. przez Dyrektora ZTM Pana Bogusława Bajońskiego)
- otrzymanych wyjaśnień w ramach wywiadów audytowych przeprowadzonych przez audytora wew. z Panią Zdzisławą Andrzejewską (obecnie Zastępcą Kierownika Działu Sprzedaży Biletów i Kontroli Biletowej w ZTM) oraz Panią Zuzanną Szafrąską,

cyt „Błąd powstał na skutek wprowadzenia do zestawienia danych uzupełniających z automatów biletowych za okres od stycznia do września 2012r. (sprzedaży z biletomatów w ujęciu narastającym), otrzymanych drogą mailową w tym samym czasie co dane sprzedaży z października 2012r. Dane uzupełniające zostały przesłane po raz pierwszy, a obydwie przesłane pliki miały jednakowy format zapisu (wygląd). Pracownicy ZTM rozliczający wówczas sprzedaż, działając pod presją czasu, popełnili nieumyślnie pomyłkę w przyjęciu

właściwych danych”. Audytor wew. ZTM stwierdza, iż popełniony przez pracowników ZTM błąd miał charakter niezamierzony (nieumyślny), a wynikał z działań operacyjnych związanych z rozliczeniem sprzedaży biletów w ZTM.

Możliwy wpływ błędu na wyniki głosowania nad uchwałą obywatelską dotyczącą zamrożenia cennika biletowego w 2013r. podczas obrad sesji 11 grudnia 2012r.

W złożonej w dniu 29.11.2013r. przez Pana Pawła Sowę oraz Pana Arkadiusza Borkowskiego skardze na działalność Prezydenta Miasta Poznania oraz jednostek organizacyjnych mu podległych w sprawie wprowadzenia błęd Rady Miasta oraz opinii publicznej podczas debaty nad obywatelskim projektem uchwały zamrażającej ceny biletów komunikacji miejskiej w 2013r., skarżący podkreślają iż gdyby zaprezentowane zostały prawidłowe dane sprzedażowe biletów przez ZTM zarówno na łamach mediów lokalnych oraz na łonie Rady Miasta, wyniki głosowania mogłyby być inne tj. być może przegłosowano by projekt uchwały zamrażającej ceny biletów komunikacji miejskiej w aglomeracji Miasta Poznania od stycznia 2013r.

Zdaniem skarżących na wyniki debaty przyjęcia uchwały obywatelskiej istotny wpływ miał fakt podania w listopadzie 2012r. przez ZTM zawyżonych danych o sprzedaży biletów za m-c październik 2012r., a na podstawie tych błędnych danych mylnie twierdzenie Prezydenta Miasta Poznania - Ryszarda Grobelnego, iż „*po podwyżce z czerwca 2012r. sprzedaż biletów mimo wszystko rośnie*”.

Zdaniem skarżących Prezydent Ryszard Grobelny, urzędnicy jak i niektórzy wprowadzeni w błąd Radni argumenty o rosnącej sprzedaży (pomimo podwyżki czerwcowej 2012r.) uzasadniali danymi o wysokiej sprzedaży biletów za październik 2012, nazywając go „rekordowym październikiem”.

Audytor wew. ZTM przeprowadził analizę wielkości sprzedaży biletów przez ZTM w 2012r komunikacji miejskiej w celu prezentacji i próby odpowiedzi na zarzut skarżących (członków Stowarzyszenia Inwestycje dla Poznania), iż gdyby podczas debaty publicznej 05.12.2012r. oraz podczas „burzliwej” debaty na sesji Rady Miasta w dniu 11 grudnia 2012r. zaprezentowane zostały prawidłowe dane sprzedażowe 2012r. to nie byłoby podstaw twierdzenia przez Prezydenta Miasta Poznania oraz twierdzenia przez urzędników, iż pomimo podwyżki cen biletów z początkiem czerwca 2012r. sprzedaż biletów rośnie.

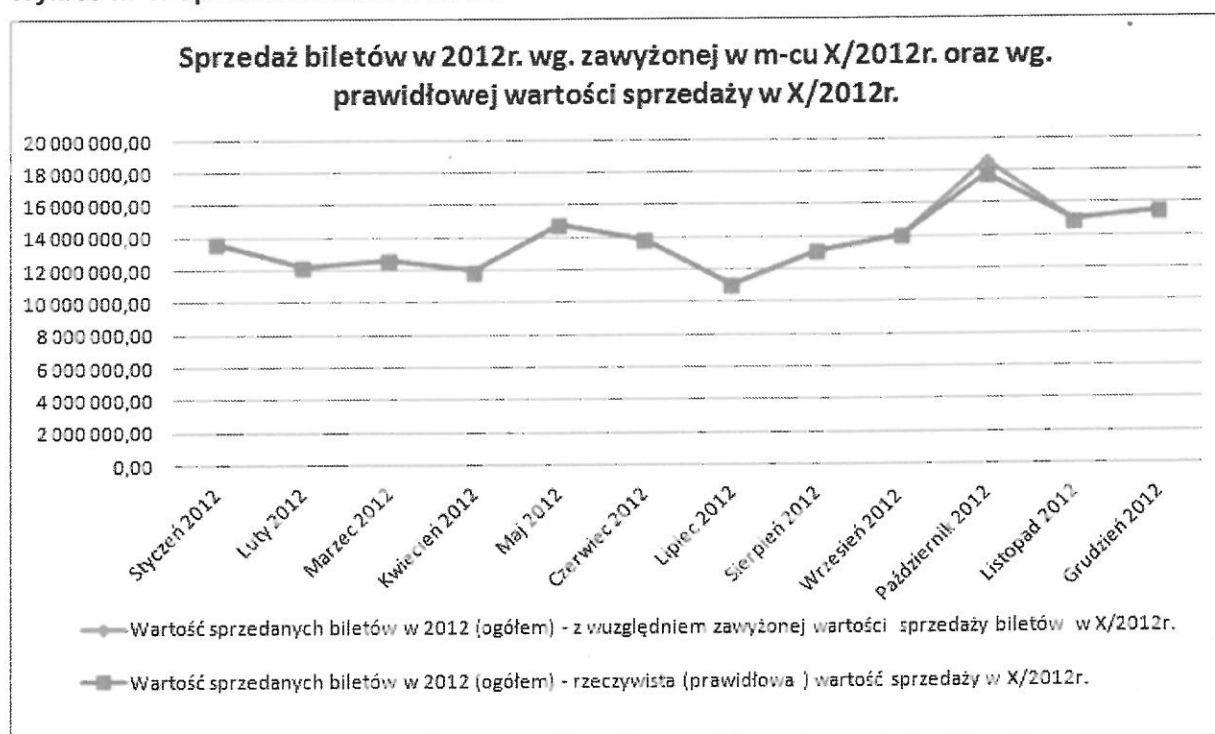
SPRAWOZDANIE Z REALIZACJI ZADANIA AUDYTOWEGO W ZARZĄDZIE TRANSPORTU MIEJSKIEGO W POZNANIU Z TEMATU „Wyjaśnienie rozbieżności w przekazanych przez ZTM danych dotyczących ilości i wartości sprzedaży biletów długookresowych w październiku 2012r.”.

Tabela nr 1:
Wartość sprzedaży biletów komunikacji miejskiej w aglomeracji Miasta Poznania w 2012r.

	Styczeń 2012	Luty 2012	Marzec 2012	Kwiecień 2012	Maj 2012	Czerwiec 2012	Lipiec 2012	Sierpień 2012	Wrzesień 2012	Październik 2012	Listopad 2012	Grudzień 2012
Wartość sprzedanych biletów w 2012 (ogółem) - z uwzględnieniem zawyżonej wartości sprzedaży biletów w X/2012r.	13 715 415,40	12 253 620,50	12 671 904,95	11 978 522,00	14 812 230,85	13 881 345,85	11 105 840,45	13 197 740,80	14 123 165,25	18 627 292,75	14 978 356,10	15 569 829,90
Wartość sprzedanych biletów w 2012 (ogółem) - rzeczywista (prawidłowa) wartość sprzedaży w X/2012r.	13 715 415,40	12 253 620,50	12 671 904,95	11 978 522,00	14 812 230,85	13 881 345,85	11 105 840,45	13 197 740,80	14 123 165,25	17 806 921,75	14 978 356,10	15 569 829,90

Źródło danych: Dane na podstawie danych ze sprzedaży biletów – sprawozdania 2014 01 16, Sprzedaż Biletów I-XII 2012-2013.

Wykres nr 1: Sprzedaż biletów w 2012r.

Dane zaprezentowane w tabeli nr 1 (oraz wykres) ukazują kształtowanie się wielkości sprzedaży biletów (ogółem) w 2012r. w aglomeracji Miasta Poznania, z uwzględnieniem przez audytora wew. błędnych danych sprzedażowych za miesiąc październik 2012r.

Przyjęto dla m-ca X/2012r. wartość sprzedaży biletów na kwotę 18. 627 292,75zł, tj. wartość zawyżoną o 820 371,00zł., natomiast rzeczywista (prawidłowa) sprzedaż biletów w m-cu październiku 2012r. wyniosła 17. 806 921,75zł.

Zdaniem audytora wew. ZTM sprzedaż biletów w miesiącu październiku 2012r. była zarówno pod względem ilościowym i wartościowym sprzedażą bardzo wysoką (można stwierdzić „sprzedażą rekordową”) i zdaniem audytora wew. pomimo popełnionej przez

pracowników ZTM w dniu 13 listopada 2012r. nieumyślnej i czysto technicznie – rachunkowej pomyłki w ustalaniu i przekazywaniu informacji o wielkości sprzedaży biletów za październik 2012r., Prezydent Miasta Poznania, urzędnicy, część radnych miała prawo - na podstawie posiadanych i otrzymanych danych z ZTM - twierdzić, iż pomimo podwyżki cen biletów w czerwcu 2012r. sprzedaż biletów w Poznaniu rośnie a sprzedaż biletów zanotowana w miesiącu październiku 2012r. była sprzedażą rekordową.

Audytór wew. pragnie jednocześnie podkreślić, iż stanowisko Prezydenta Miasta Poznania o podwyżce cen biletów komunikacji miejskiej w 2013r. nie opierało się wyłącznie na wielkości sprzedaży biletów za miesiąc październik 2012r., a wg. informacji zamieszczonej na blogu prowadzonym przez Prezydenta Miasta Poznania, stanowisko Prezydenta opierało się przede wszystkim na sporządzonej przez Prezydenta analizie opartych na danych sprzedażowych biletów **z pięciu ostatnich lat** – dane zaczerpnięte przez audytora wewnętrznego ZTM z blogu Ryszarda Grobelnego- Prezydenta Poznania (źródło danych: <http://ryszardgrobelny.blog.pl/2012/12/05/kilka-mitow-na-temat-komunikacji-publicznej>).

5. SKUTKI I RYZYKA WYNIKAJĄCE ZE WSKAZANYCH SŁABOŚCI SYSTEMU KONTROLI ZARZĄDCZEJ.

Potencjalne skutki stwierdzonych słabości kontroli zarządczej zostały wyszczególnione w opisie stanu faktycznego.

W tabeli nr 2 zaprezentowaną pełną analizę potencjalnych ryzyk związanych z tematem niniejszego zadania audytowego.

Tabela 2. Identyfikacja i analiza ryzyka.

Nr	Identyfikacja ryzyka	Prawdopodobieństwo	Skutek	Istotność ryzyka	poziom ryzyka
1	2	3	4	5 = 3x4	6
1.	Ryzyko ograniczonej skuteczności stosowanych w ZTM mechanizmów kontroli operacji finansowych i gospodarczych celu eliminacji popełnianych błędów rachunkowych i technicznych w zakresie przetwarzania danych ilościowo – wartościowych w zakresie rozliczania przez ZTM sprzedaży biletów komunikacji miejskiej.	3	3	9	średnie
2.	Ryzyko udostępniania informacji, w szczególności danych finansowych przez pracowników ZTM w sposób nie kontrolowany tj. a) brak sformalizowanych i wprowadzonych w ZTM zasad i uprawnień postępowania pracowników w zakresie komunikacji zewnętrznej , b) niewypracowanie w ZTM zasad	4	4	16	wysokie

SPRAWOZDANIE Z REALIZACJI ZADANIA AUDYTOWEGO W ZARZĄDZIE TRANSPORTU MIEJSKIEGO W POZNANIU Z TEMATU „Wyjaśnienie rozbieżności w przekazanych przez ZTM danych dotyczących ilości i wartości sprzedaży biletów długookresowych w październiku 2012r.”.

	komunikacji w zakresie informowania odbiorców informacji o korektach błędnie przekazanych wcześniej informacji.				
3.	Ryzyko utraty lub pogorszenia wizerunku Zarządu Transportu Miejskiego w Poznaniu	4	4	16	wysokie

Źródło: opracowanie własne

Skutek (S)						
5	Katastrofalne	5	10	15	20	25
4	Poważne	4	8	12	16	20
3	Średnie	3	6	9	12	15
2	Małe	2	4	6	8	10
1	Nieznaczące	1	2	3	4	5
		Rzadkie	Mało prawdopodobne	Średnie	Pradopodobne	Prawie pewne
		1	2	3	4	5
						Prawdopodobieństwo (P)

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z tabeli nr 1

6. ZALECENIA W SPRAWIE USUNIĘCIA STWIERDZONYCH UCHYBIĘŃ LUB WPROWADZENIA USPRAWNIEN.

Audyt wew. na podstawie ustaleń stanu faktycznego opisanego w niniejszym sprawozdaniu audytowym (końcowym) wydaje następujące zalecenia:

1/ nadal doskonalić system kontroli wewnętrznej – mechanizmy kontroli operacji finansowych i gospodarczych w zakresie rozliczeń sprzedaży biletów wprowadzony w 2013 roku, w szczególności rozliczeń sprzedaży biletów za pośrednictwem biletomatów stacjonarnych i biletomatów mobilnych.

2/ nadal czynić działania nad dalszym doskonaleniem wypracowywanego w ZTM systemu komunikacji zewnętrznej.

7. OPINIA AUDYTORA W SPRAWIE ADEKWATNOŚCI, SKUTECZNOŚCI I EFEKTYWNOŚCI KONTROLI ZARZĄDCZEJ

W oparciu o ustalenia stanu faktycznego, analizę przyczyn stwierdzonych nieprawidłowości i uchybień oraz ich skutków audytor wew. realizując zapis art. 272 ustawy o finansach publicznych z dnia 27 sierpnia 2009r. wydaje **ocenę pozytywną z zastrzeżeniami**.

Audytor wew. pozytywnie ocenia podjęte przez ZTM działania (w ramach system kontroli zarządczej) w zakresie ciągłego – począwszy od 2013r. - doskonalenia i wdrażania w ZTM skutecznych i efektywnych mechanizmów kontroli operacji finansowych i gospodarczych w zakresie rozliczania sprzedaży biletów z uwzględnieniem sprzedaży z wykorzystaniem wielu kanałów dystrybucji.

Audytor wew. ZTM podkreśla, iż skuteczność stosowanych w ZTM mechanizmów kontroli operacji finansowych i gospodarczych dla sprzedaży i rozliczeń sprzedaży biletów umożliwiło szybkie wykrycie błędu (tj. po czterech dniach od przekazania nieprawidłowych danych) polegającego na przekazaniu przez ZTM Radnym Miasta Poznania nie prawdziwych danych sprzedażowych biletów komunikacji miejskiej za miesiąc październik 2012r.

Audytor wew. ZTM pragnie zaznaczyć, iż Zarząd Transportu Miejskiego w Poznaniu nie dysponował i nadal nie dysponuje zautomatyzowanym systemem informatycznym przetwarzającym dane o sprzedaży biletów w celu ich prezentacji (raportowania).

Otrzymane dane o sprzedaży biletów z wielu kanałów dystrybucji, wg rodzajów biletów i wg. wielu form sprzedaży wymagają wcześniejszej ręcznej obróbki rachunkowej przez pracowników ZTM w celu prezentacji zagregowanych danych sprzedażowych za poszczególne miesiące w roku.

Audytor wew. ZTM pragnie zauważyć, iż Zarząd Transportu Miejskiego w Poznaniu nadal nie posiada wystarczających zasobów kadrowych, aby ograniczyć ryzyko popełnionego błędu w przetwarzaniu danych o sprzedaży biletów do możliwie maksymalnego poziomu tj. poziomu ryzyka akceptowalnego dla tego obszaru kontroli zarządczej w ZTM.

Audytor wew. ZTM pragnie zaznaczyć, iż od momentu objęcia stanowiska Dyrektora ZTM przez Pana Bogusława Bajońskiego tj. od 18.03.2013r., ma miejsce w ZTM ciągła reorganizacja pracy w celu wypracowania jak najbardziej optymalnej struktury organizacyjnej jednostki oraz wypracowanie w pełni skutecznych i efektywnych mechanizmów kontroli operacji finansowych i gospodarczych dla tak skomplikowanego procesu jakim jest w ZTM proces sprzedaży biletów. Należy podkreślić, iż pomimo niewystarczających zasobów kadrowych w procesie sprzedaży, rozliczania i raportowania sprzedaży biletów zostały podjęte przez ZTM działania w celu bieżącego informowania mieszkańców Miasta Poznania o

kształtowaniu się wielkości sprzedaży biletów w Poznaniu w postaci bieżącego zamieszczania na stronie internetowej ZTM informacji o sprzedaży biletów w poszczególnych miesiącach.

Zastrzeżenia dotyczą:

Audytór wew. wydając opinie pozytywną wnosí zastrzeżenia w zakresie realizacji przez Zarząd Transportu Miejskiego w Poznaniu standardu kontroli zarządczej sektora finansów publicznych: „**komunikacja zewnętrzna**”, a w szczególności faktu nie poinformowania radnych Miasta Poznania oraz członków Stowarzyszenia Inwestycje dla Poznania o przekazaniu w dniu 13 października 2012r. nieprawdziwych danych dotyczących sprzedaży biletów za miesiąc październik 2012r. oraz niedopełnienia obowiązku poinformowania radnych oraz członków Stowarzyszenia „Inwestycje dla Poznania” o popełnionym błędzie i przekazaniu prawidłowych danych o sprzedaży biletów za październik 2012r.

8. INFORMACJE KOŃCOWE

WYKAZ ADRESATÓW SPRAWOZDANIA:

1. Dyrektor Zarządu Transportu Miejskiego w Poznaniu.
2. Zastępca Dyrektora ds. Ekonomicznych.
3. a/a

Sprawozdanie audytowe – końcowe – zawiera 23 strony parafowane przez audytora wew. Akta bieżące związane z niniejszym zadaniem audytowym przechowywane są przez audytora wew. ZTM.

POUCZENIE

Zgodnie z §26,ust.2 Rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 1 lutego 2010r. w sprawie przeprowadzania i dokumentowania audytu wewnętrznego (Dz. U. Nr 21, poz. 108) w przypadku niezgłoszenia dodatkowych wyjaśnień lub umotywowanych zastrzeżeń do treści sprawozdania audytór wewnętrzny, po upływie terminu, o którym mowa w §25, ust. 2, przekazuje sprawozdanie kierownikowi jednostki, a w urzędzie administracji rządowej, w którym tworzy się stanowisko dyrektora generalnego urzędu, także dyrektorowi generalnemu urzędu, informując o tym kierownika komórki audytowanej.

Zgodnie z §27,ust. 1 kierownik komórki audytowanej w przypadku uznania, że zalecenia zawarte w sprawozdaniu są zasadne, wyznacza osoby odpowiedzialne za ich realizację oraz ustala sposób i termin ich realizacji, powiadamiając o tym pisemnie audytora wewnętrznego oraz kierownika jednostki – a w urzędzie administracji rządowej, w którym tworzy się stanowisko dyrektora generalnego urzędu, także dyrektora generalnego urzędu – w terminie 14 dni kalendarzowych od dnia otrzymania sprawozdania.

SPRAWOZDANIE Z REALIZACJI ZADANIA AUDYTOWEGO W ZARZĄDZIE TRANSPORTU MIEJSKIEGO W POZNANIU Z TEMATU „Wyjaśnienie rozbieżności w przekazanych przez ZTM danych dotyczących ilości i wartości sprzedaży biletów długookresowych w październiku 2012r.”.

Zgodnie z §27,ust. 2 w przypadku odmowy realizacji zaleceń kierownik komórki audytowanej powiadamia pisemnie audytora wewnętrznego oraz kierownika jednostki – a w urzędzie administracji rządowej, w którym tworzy się stanowisko dyrektora generalnego urzędu, także dyrektora generalnego urzędu – o przyczynach odmowy w terminie 14 dni kalendarzowych od dnia otrzymania sprawozdania.

PODPIS AUDYTORA WEW.

Audytors wew. jsfp. (Certificat MF, Nr 571/2004)

Audytors wewnętrzny
Tomasz Zalemba
10.03.2014r.

